

Ротова Н.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ДІЄСЛІВ РУХУ В КУРСІ «УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ»

Зміни, що відбуваються в останні роки в системі вищої освіти України, входження українських ЗВО в єдиний світовий освітній простір, необхідність використання можливостей дистанційної освіти – все це зажадало переосмислення цілей та завдань освіти, стратегій навчання в найрізноманітніших галузях наукового знання.

Завданням викладача української мови стає не просто навчання іноземних здобувачів мовній системі української мови: фонетики, лексики, граматики, але й формування в них спроможності правильно оцінювати комунікативну ситуацію при спілкуванні з носіями мови, зчитувати культурні коди, що містяться в мові носіїв української мови, а також адекватно сприймати сигнали невербальної комунікації (жести, міміку тощо) співрозмовника.

Окрім рецепції, метою навчання української мови є формування готовності продукувати мовленнєві виступи відповідно до культурних, етикетних та мовних норм української лінгвокультурної спільноти. Враховуючи процеси, що відбуваються в методиці викладання, ми запропонували систематизований спосіб навчання дієсловам руху на початковому етапі навчання, який в умовах жорсткого ліміту часу дозволяє не тільки максимально полегшити сприйняття навчального матеріалу, а й підвищити темп формування граматичних, комунікативних навичок та умінь студентів при навчанні української мови як іноземної.

На першому етапі, коли студенти вивчають знахідний відмінок напрямку, вводяться дієслова йти, ходити, піти та опрацьовуються особливості їх використання; згодом вводяться дієслова їхати, їздити, поїхати з поясненням відмінностей у способах виконання дії: йти пішки, але їхати на автобусі, машині тощо. На другому етапі вивчаються основні дієслова руху без префіксів.

Цю тему доцільно вводити наприкінці елементарного курсу, коли буде засвоєно основні значення відмінків. Під час вивчення основних дієслів руху без префіксів дається список співвідносних дієслів односпрямованого та різноспрямованого руху і пояснюються відмінності в характері руху.

На третьому етапі вивчаються дієслова руху з префіксами. На основі раніше розглянутих дієслів за допомогою префіксів утворюються похідні, значення яких залежить від словотворчого префікса. На четвертому етапі вивчаються переносні значення дієслів руху. Цей етап потребує від слухачів вільного володіння українською мовою.

На основі мовного матеріалу, що використовується на заняттях, формуються і монологічні навички мови, уміння передати зміст прочитаного або прослуханого невеликого тексту. Завдання до текстів спрямовані на перевірку матеріалу, що підлягає активному засвоєнню: відповісти на запитання, скласти діалоги, переказати текст тощо.

Запропонований підхід сприяє швидкому засвоєнню значення дієслів руху та правильному вживанню обраної форми в певній мовленнєвій ситуації. Чітка організація навчального матеріалу, логічно витримана покроковість і поетапність у його розгортанні допомагають у стислі терміни знімати психологічні бар'єри, засвоювати та активізувати отримані знання, підвищують зацікавленість і стимулюють мотивацію вивчення української мови.